

ИРИТЕЛ АД БЕОГРАД
Београд, Батајнички пут 23

ПОСЛОВНА ПОЛИТИКА ЗА 2012. ГОДИНУ

БЕОГРАД
21. јун 2012. године

Табела Т1. План прихода и расхода (у хиљадама динара)

Приходи	501.346
Расходи	482.191
Лична примања у доходовним организационим јединицама	174.410
Лична примања пратећих служби	52.566
Директни трошкови у доходовним организационим јединицама	155.553
Директни трошкови пратећих служби	66.007
Заједнички расходи	33.655
Добитак пре опорезивања	19.155

Пословна политика ИРИТЕЛ А.Д. за 2011. годину

1. Увод

Пословање у 2012. години ће, као и претходних година, карактерисати тешки услови пословања.

Актуелна финансијска криза и даље траје тако да нас очекује још једна тешка и неизвесна година у којој се треба изборити за заустављање смањења наруџбина код већине наших постојећих купаца, а посебно код Телекома Србија, нашег највећег купца. Очекивано смањење инвестиционих активности наших дугогодишњих купаца у области телекомуникација се односи и на испоруку наших система и на област инжењеринга.

Многи корисници наших производа и услуга и даље ће инсистирати да већину послова радимо у условима одложеног плаћања или кредитирања, са роковима од три месеца до пет година, уз грејс периоде код кредитирања који се крећу од шест месеци до годину дана. Због тога је и даље неопходно да ИРИТЕЛ настави добру сарадњу са својом пословном банком, како би се уз коришћење одговарајућих краткорочних и дугорочних кредитних линија одржала потребна ликвидност током године. Захваљујући приливу који потиче од наплате рата за опрему која је испоручена претходних година у 2012. години се планира мали обим коришћења кредитних линија у пословним банкама.

У 2012. години се планирају финансијски резултати 4% већи од резултата остварених у 2011. години, што се може сматрати амбициозним планом, с обзиром на услове пословања. Планира се укупан приход од 501,3 милиона динара (у 2011. години је остварено 481,7 милиона динара), а уз планиране расходе од 482,2 милиона динара, очекује се добитак од око 19,1 милиона динара.

2. Основне смернице пословне политике у 2011. години

И у 2012. години треба наставити интензивне активности на ширењу тржишне понуде ИРИТЕЛ-а.

Како очекивани пословни амбијент у 2012. години остаје неповољан, неопходан је интензиван и континуалан рад у свим програмским областима ради успешног проласка кроз период кризе. Изузетно је важно и даље радити на развоју и апликацијама нових производа које тржиште тражи и остати активно присутан код свих садашњих партнера. Паралелно са тим морају се појачавати активности на иностраном тржишту и остварити нови контакти са свим потенцијалним купцима наших производа и услуга на домаћем тржишту. И у области развоја и у области инжењеринга треба активно истраживати тржиште, и у складу са потребама и могућностима пласмана ширити своје активности увођењем нових производа и услуга.

Телеком Србија и Војска Србије остају најзначајнији партнери, али потребно је остварити контакте са што већим бројем потенцијалних купаца, посебно у иностранству.

Поред рада на остваривању што већег прихода, што је први приоритет у пословању, треба посветити и велику пажњу значајном смањењу свих трошкова пословања. Потребно је смањити и оптимизовати трошкове набавке репроматеријала и режијске трошкове, правно завршити дефинисање статуса старе зграде и оптимизовати трошкове одржавања старе и нове зграде. Исплате зарада треба прилагођавати пословним резултатима до нивоа одељења и служби. Неопходно је све кадровске ресурсе оптимално користити. Континуално треба преиспитивати целокупну организацију фирме (доходовне јединице, службе) и оптимизовати је.

Табела Т2. Структура прихода по купцима
(у хиљадама динара)

ТЕЛЕКОМ СРБИЈА	205.304	41,0%
МИНИСТАРСТВО ОДБРАНЕ	124.615	24,9%
МИНИСТАРСТВО НАУКЕ	26.244	5,2%
ИЗВОЗ	22.681	4,5%
ТЕЛЕНОР	18.347	3,7%
РАТЕЛ	6.708	1,3%
HUAWEI	2.191	0,4%
ОСТАЛИ	95.256	19,0%
УКУПНО	501.346	100,0%

3. Извод из финансијског плана ИРИТЕЛ АД за 2012. годину

У табелама Т.1. до Т.5. дат је извод из финансијског плана за 2012. годину.

Основни план (табела Т.1.) указује да се планира укупан приход од 501,3 милиона динара, расходи од 482,2 милиона динара, а добит од 19,2 милиона динара.

Табела Т3. Структура прихода, расхода и добити по организационим јединицама (у хиљадама динара)

		Приходи	Расходи	Добит
ЦСП	Центар за системе преноса	280.852	271.110	9.737
	<i>ОСП Сектор за оптичке системе преноса</i>	<i>194.612</i>	<i>189.389</i>	<i>5.233</i>
	<i>ПСП Сектор за приступне системе преноса</i>	<i>56.496</i>	<i>53.520</i>	<i>2.976</i>
	<i>СПр Сектор производње</i>	<i>29.521</i>	<i>27.971</i>	<i>1.528</i>
	<i>(Услуге за кориснике ван ИРИТЕЛ-а)</i>			
СКС	Сектор за комутационе системе	5.636	12.686	-6.991
СРК	Сектор за радио комуникације	134.465	126.628	7.779
СПП	Сектор за пратеће програме	60.873	57.433	3.440
СТЗ	Стара зграда	19.520	14.330	5.120
	УКУПНО	501.346	482.186	19.160

Табела Т4. Структура расхода
(у хиљадама динара)

Лична примања	226.976
Материјал за производњу	132.804
Остали материјал	4.837
Гориво и енергија	23.020
Производне услуге	34.246
Амортизација	12.366
Ауторски и уговори о делу	8.305
Службена путовања	11.827
Остали расходи	29.810
УКУПНО	482.191

У табели Т.3. дата је структура планираних прихода, расхода и добити по организационим јединицама. У Сектору за приступне системе преноса, Сектору за радио комуникације и Сектору за пратеће програме, Одељењу за енергетску електронику, се планира повећање прихода у односу на реализацију у 2011. години, док се у осталим организационим јединицама очекује смањење прихода у односу на 2011. годину. Одговарајућим смањењем и контролом свих расхода планира се остварење добити на нивоу ИРИТЕЛ-а као и у свим организационим јединицама, осим у Сектору за комутационе системе, који ће се угасити у току 2012. године. Да би се обезбедило стабилно и позитивно пословање ИРИТЕЛ-а неопходно је непрестано пратити реализацију ове пословне политике и предузимати све потребне мере у случају одступања од ње. Ово остаје основни и стални задатак руководства ИРИТЕЛ-а.

У табели Т.4. дата је структура расхода по врстама а у табели Т.5. структура планираних инвестиционих улагања у укупном износу од 13,9 милиона динара. Највећи део ових средстава односи се на развојну и мерну опрему везану за реализацију развоја, и очекује се да део средстава за ову намену буде обезбеђен од стране Министарства науке. Остала инвестициона улагања се односе на инвестиционо одржавање зграда као и на набавку рачунарске опреме. Планирано је и улагање у стамбене кредите за запослене, али коришћење тих средстава, као и средстава за сва друга улагања ће

Табела Т5. Планирана инвестициона улагања
(у хиљадама динара)

Рачунарска опрема	900
Развојна и мерна опрема	7.400
Производна опрема	0
Аутомобили	0
Инвестиционо одржавање зграде	5.580
УКУПНО	13.880

директно зависити од остваривања пословне политике и ликвидности и биће под сталном контролом.

4. Оцена реалности прихода

ТЕЛЕКОМ СРБИЈА: 41% учешћа у укупном приходу, одложено плаћање или кредит. Нешто више него што је реализовано у 2011. години. Због могућих проблема или померања у реализацији због евентуалног даљег редуковања инвестиционих активности ТЕЛЕКОМ-а план је урађен веома рестриктивно, тако да се редукован планиран приход може оценити као изванредан.

Министарство одбране: 24,9% учешћа у укупном приходу, повећање у односу на претходну годину, изванредан приход.

Министарство науке: 5,2% учешћа у укупном приходу, повећање у односу на претходну годину због повећане цене рада истраживача, изванредан приход.

ИЗВОЗ: 4,5% учешћа у укупном приходу, смањење у односу на претходну годину због смањења инвестиционих активности Телекома Српске, пошто је базиран на производњи за познате купце, изванредан приход.

ТЕЛЕНОР: 3,7% учешћа у укупном приходу, повећање у односу на претходну годину, изванредан приход.

РАТЕЛ: 1,3% учешћа у укупном приходу, изванредан приход.

HUAWEI: 0,4% учешћа у укупном приходу, велико смањење у односу на претходну годину, изванредан приход.

Остали: 19% учешћа у укупном приходу, у овој групи је већи број купаца, највећом делом изванредан приход.

5. Коментар планова организационих јединица

5.1 Центар за системе преноса

План пословања у 2012. години заснован је на очекиваним нарудбинама наших уређаја и система од Телеком-а и државних институција, нарудбинама од корисника из иностранства као и од очекиваних активности монтаже електронских склопова за кориснике ван ИРИТЕЛ-а.

Активности ЦСП груписане су:

1. Развој, производња и инжењеринг ОСП
2. Развој, производња и инжењеринг ПСП
3. Монтажа електронских склопова
 - 3.1 За потребе ИРИТЕЛ-а
 - 3.2 За кориснике ван ИРИТЕЛ-а

Пласман наших уређаја и система тесно је везан и са активностима пројектовања и монтаже наших испоручених производа. Организација тих послова и праћење финансијских резултата остварује се кроз активности сектора ОСП и ПСП.

План услуге монтаже електронских склопова за 2012. годину се заснива на наставку и унапређењу сарадње са корисницима који већ користе наше услуге, као и успостављање сарадње са новим клијентима. Очекује се даљи раст у пословима услужне монтаже и комплетног екипирање уређаја са монтираним склоповима.

При овоме планирани приход је: 69% - сектор ОСП, 20% - сектор ПСП и 11% - сектор СПр (производња за кориснике ван ИРИТЕЛ-а).

Планирани приходи у 2012. години (280,8 милиона динара) су мањи од остварених у 2011. (износе приближно 93%). Ово је произашло из недовољно извесних елемената планирања инвестиција код наших корисника.

Опредељење да је основа рада ЦСП – сопствени развој и производња, неопходно је подржати одговарајућим наведеним активностима:

- Налажење нових тржишта за наше постојеће уређаје и системе (како код нас тако и у иностранству). Ово посебно важи за уређаје који могу бити потребни државним институцијама,
- Развој нових уређаја и система према актуелним трендовима развоја телекомуникација,
- Развој нових уређаја прилагођених очекиваним потребама или по наруџбинама,
- Смањењу производних и продајних цена наших постојећих и будућих производа рационализацијом трошкова производње,
- Повећаном присуству код ТЕЛЕКОМ-а и државних институција (као базе наших развојних и производних активности),
- Приказивању наших производних могућности за монтажу електронских склопова и екипирање уређаја.

Планиране активности у ЦСП у 2012. и надаље потребно је пратити и одговарајућим инвестицијама у кадрове и опрему.

1. У сва три сектора предвиђено је (и урачунато) запошљавање нових људи, које ће бити праћено и оптимизацијом кадровских ресурса на нивоу центра.

2. За кредитирање кадровских станова предвиђена су одговарајућа средства

3. За набавку развојне и производне опреме планирана су средства

Реализација свих планираних инвестиција повезана је са текућом реализацијом послова и финансијским резултатима.

5.1.1 Сектор за оптичке системе преноса

Као и ранијих година активности Сектора за оптичке системе преноса ће се одвијати у три главна правца, сопствени развој нових уређаја, сопствена производња и учешће на пројектима код Министарства за науку:

- Производња и испорука опреме, пројектне документације и радова на монтажи и пуштању у рад нове генерације SDH система ODS2G5 и OTS622 Ирител. Планира се да највећи део опреме буде испоручен Телекому Србија и за потребе државних институција. Планира се уговарање и испорука првих уређаја из нове серије OTP10G као један од најважнијих стратешких и комерцијалних циљева Ирител-а.
- Главне развојне активности ће бити усмерене ка стварању нове мултисервисне платформе за протоке до 40x10 Gbit/s, базиране на OTN (*Optical Transport Network*) технологији, са циљем да се стартује фабричка производа која ће бити окосница финансијског пословања у наредних три до пет година. Такође, планира се развој OTN модула у оквиру NMS/EMS софтвера СУНЦЕ+.
- Код Министарства за просвету и науку у оквиру новог циклуса 2011-2014., наставља се рад на два пројекта. Први, који се односи на OTN/DWDM/ROADM платформу 10/40/100 Gbit/s ће имати за циљ верификацију прототипа платформе OTP10G IRITEL а други који се односи на развој модела брзих рутера у сарадњи са ЕТФ Београд ће имати за циљ верификацију појединих функција.

На финансијском плану, планира се приход од око 194,6 милиона динара, што је мање од оствареног прихода у 2011. години за око 10,5%. Планира се и мања добит него у претходној години али треба рећи да се у овај план ушло опрезно на бази прелиминарно најављених поруџбина од стране главног купца Телекома Србија, а које могу да буду и нешто веће. Као и претходне године овакав приход (добит) је довољан да се покрију активности у Сектору ОСП, али није довољан да се одржи укупна потрошња на нивоу ИРИТЕЛ-а и губици у другим деловима ИРИТЕЛ-а. То указује на

потребу да се вишеструко повећају активности на проналажењу нових купаца у земљи и иностранству, да се што пре комерцијализују нови резултати развоја (OTR10G платформа), а да се паралелно са тим направи реорганизација и смањење свих производних и режијских троškova Центра ЦСП и комплетног ИРИТЕЛ-а како би се одржала конкурентност на тржишту.

За реализацију производних и развојних активности је неопходна оптимизација кадровских ресурса у ЦСП као и пријем једног или више приправника (сарадника). Планирају се и значајна инвестициона улагања у мерну опрему неопходну за развој OTR10G платформе.

5.1.2 Сектор за приступне системе преноса

Основне активности у Сектору ПСП (Приступни системи преноса) у 2011. години ће се одвијати у два правца:

- Производња испорука и монтажа наменских уређаја, флексибилних мултиплексера и конвертора интерфејса
- Нови развој.

Планом пословања за 2011. годину су предвиђени приходи од продаје уређаја специјалним корисницима и Телекому Србија. Такође је предвиђен приход од контрола, пуштања у рад уређаја и израде пројеката изведеног објекта. Планиран је и приход од извозних активности.

Планирани приход у Сектору ПСП за 2012. годину је 56,5 милиона динара, а расход 53,5 милиона динара. Уговорено и пред уговарањем је 55% прихода.

Што се тиче развојних активности у 2012. години, радићемо на следећим уређајима:

- програм војних комуникација
- SHDSL.bis модули за конверторе интерфејса
- Заштита пакетског преноса
- управљиви и неуправљиви switch са интерфејсима FE PoE, FE и FX

Највише развојних ресурса ангажоваћемо на програму војних комуникација. Прототип једног од уређаја је завршен. План је да до краја године завршимо његова верификациона испитивања и прототип још једног уређаја. Приход од ових уређаја очекујемо у 2013. години.

5.1.3 Сектор производње

Сектор производње врши услуге монтаже електронских склопова за кориснике из и ван ИРИТЕЛ-а.

Монтажа електронских склопова за потребе ЦСП прати се кроз активност сектора ОСП и ПСП. План услуге монтаже електронских склопова за 2012. годину заснива се на наставку и унапређењу сарадње са корисницима који већ користе наше услуге, на нивоу обима производње оствареног у претходној години.

5.2 Сектор за комутационе системе

Предвиђено је да се током 2012. године угаси Сектор за комутационе системе, а да се послови за које постоје уговори који обезбеђују позитивно пословање пренесу у Сектор за пратеће програме.

Планом пословања за 2012. годину је предвиђено да Сектор за комутационе системе оствари приход од 5,6 милиона динара. Од преосталих послова на инсталацијама и пројектовању за HUAWEI треба да се оствари 36% прихода, 45% прихода треба да буде реализовано за техничку подршку систему ДКТС, а преосталих 19% од Телекома Србија за техничку подршку систему СИБ и техничке контроле пројеката.

Предвиђени трошкови за реализацију преосталих уговорених послова и за сараднике који нису распоређени у друге организационе јединице износе 12,6 милиона динара, тако да ће у току 2012. године у Сектору за комутационе системе бити остварен губитак од 7 милиона динара.

5.3 Сектор за радиокомуникације

Анализом пословања у последње три године евидентно је рапидно смањење прихода у области услуга инжењеринга, посебно везано за техничке прегледе радио-станица. Тако је приход опао са 32,4 милиона динара у 2009. години на 14,9 милиона динара у 2011. години за услуге вршења техничких прегледа базних радио-станица и радио-релејних линкова.

За монтаже базних радио-станица, радио-релејних уређаја и антенских система није забележен тако изразит пад реализације. За ову врсту послова у 2009. години фактурисано је 20,5 милиона динара, а у 2010. и 2011. години 15,2 милиона динара и 17,1 милион динара, респективно.

Напред наведено је последица засићења телекомуникационог тржишта у Србији и општих трендова глобалне економске кризе и стагнације тржишта у области информационо-комуникационих технологија.

Имајући у виду стање у домену инжењеринг услуга, оријентација Сектора је поново усмерена у последње две године на развојне и производне задатке. У досадашњем раду увек смо се успешно адаптирали потребама и захтевима тржишта, отуда значајан број реализација и остварења у различитим програмским областима радио-комуникација. Сходно томе, уговорени су развојни наменски пројекти, засновани на софтверски дефинисаном радију, који обухватају:

1. Модернизацију радара старе технологије (петогодишњи уговор),
2. Радио-опрему за заштиту личности,
3. Развој троканалног широкопојасног радио-пријемника у КТ опсегу,
4. Развој фамилије антенских разделника са комутаторима (као елемент RoIP),
5. Истраживање и развој преносивих радара базираних на AESA технологији.

За наведене програме корисник је обезбедио средства. На пројекту

код Министарства просвете и науке је уговорен приход од око 8,7 милиона динара, што је 2,6 милиона динара више него у претходној години. На пословима инжењеринга је реално планирано око 59 милиона динара.

Планом пословања Сектора за радио-комуникације је предвиђен приход од 134,5 милиона динара и добит од 7,8 милиона динара. То је веома амбициозан и захтеван циљ. За његово спровођење су неопходни:

1. Одржање постојећих кадровских ресурса и стимулисање кључних сарадника;
2. Пријем нових младих истраживача;
3. Изузетно брижљиво трошење средстава за услуге подизвођача и спољних сарадника, као и за набавку материјала, модула и уређаја;
4. Успешан завршетак испитивања модернизованог радарског система у ТОЦ-у (као услов за наставак највећег и вишегодишњег задатка);
5. Успешан завршетак развоја и реализације осталих наменских програма (КТ радио-пријемник, антенски разделник с комутатором, радио-опрема за заштиту личности);
6. Успостављање и реализација сарадње са иностраним фирмама започете у 2011. години.

Практично, ова година је од пресудног значаја за опстанак и успешно пословање Сектора за радио-комуникације.

5.4 Сектор за пратеће програме

Одељење за енергетску електронику: Планом пословања за 2012. годину је предвиђено да Одељење за енергетску електронику оствари приход од 56,7 милиона динара, што је за 61% више него што је релизовано у 2011. години. Овако амбициозан план треба да буде подржан обезбеђивањем квалитетног кадра и одговарајућим вредновањем рада.

Око 37% прихода се планира од продаје и инсталације система за Војску Србије, која је постала доминантан купац у области енергетске електронике. Уређаји који се примењују у електродистрибуцијама треба да обезбеде око 28% прихода одељења, а послови за Телеком Српске око 11%. Планиран је наставак изградње система за даљински надзор уређаја у Телекому Српске.

Део прихода од око 7% се остварује кроз реализацију пројеката код Министарства науке, а остатак прихода (око 17%) од различитих уређаја за напајање за потребе већег броја купаца.

И у овој области, за коју постоји перспективно тржиште, треба уложити велике напоре да би се обезбедио пласман и код већ постојећих купаца, посебно Телекома Србија, и код нових, као што су Електродистрибуције, Радиодифузни центар Црне Горе и друге компаније, посебно у иностранству.

Одељење за технологију: У одељењу за технологије планирани приход везан је искључиво за пројекат који финансира Министарство за науку. Овај приход није довољан да поред личних доходака покрије и трошкове режије у овом одељењу.

6. Закључак

Економска криза, започета пре неколико година, још увек траје тако да се и у 2012. години очекују изузетно тешки услови пословања. Телеком Србија, досадашњи највећи купац ИРИТЕЛ-ових производа и услуга, смањује своје инвестиционе активности, а други потенцијални купци се споро одлучују на нове инвестиције.

У таквим условима ИРИТЕЛ-ов план пословања предвиђа остваривање прихода и добити на нивоу из претходне године. Да би се то остварило у текућој години, али и да би се поставиле чврсте основе за наредне године, потребно је ставити нагласак на наступ и пласман производа и услуга на иностраном тржишту, на ширење асортимана производа и услуга, као и на подмлађивање кадра. Са друге стране, рационализација пословања и смањење свих трошкова који нису у директној вези са повећањем продаје остаје трајан задатак.

Управни одбор

Mr Нинко Радивојевић, дипл. инж.

Председник

Иван Видаковић, дипл. инж.

Проф. др Жељко Ђуровић, дипл. инж.

Mr Зоран Миљков, дипл. инж.

Проф. др Мирослав Дукић, дипл. инж.

Mr Младен Милеуснић, дипл. инж.

Драган Катанић, дипл. инж.

Извршни одбор

Генерални директор и председник Извршног одбора

Драган Ковачевић, дипл.инж.

Извршни директори

Љубомир Филипов, дипл. инж.

Предраг Мићовић, дипл. инж.

Mr Томислав Шух, дипл. инж.

Др Предраг Петровић, дипл. инж.

Mr Лазар Трпковић, дипл. инж.

Финансијски руководиоцац

Нада Медић, дипл. ецц.

Интерни ревизор

Проф. др Жељко Ђуровић, дипл. инж.

Ревизор

“Привредни саветник - ревизија”

Београд

ИРИТЕЛ АД БЕОГРАД

Батајнички пут 23, 11080 Београд, Србија
Матични број друштва: 07026617, Број решења уписа у судски регистар: БД 665
Генерални директор (011) 3073 515, Служба продаје и маркетинга (011) 3073 555
Маркетинг (011) 3073 544, Централа (011) 3073 400, Факс (011) 3073434
E-mail: info@iritel.com
<http://www.iritel.com>